

je strupena rosa kazni božja, a kot take se človek ne more obraniti. Božja kazni je res, pa saj so tudi druge človeške bolezni božja kazni in vendar se boleniki ozdraviti želé. Nevednost je baje draga stvar na svetu, to sedaj čutijo najbolj tisti gospodarji, ki svojih vinogradov nočejo škropiti ter se izgovarjajo, da to nič ne pomaga, da te in une poškopljene gorice niso nič boljše od njihovih nepoškopljenih, da škropitev travi, trsu in vinu škoduje itd. Kdor tako pravi, pa noče škropiti, temu ni več pomagila. Se ve, da prepozna in površna škropitev nič ne pomaga. Kdor je pa dovolj rano, prav in dobro to delo opravil, ni se trudil brez uspeha. To posebno jasno spričujejo vinogradi vinorejske šole v Mariboru, potem nekatere dobro poškopljene gorice pod sv. Urbanom na Kozjaku in drugod. Strupena rosa (peronospora) so same male gljive (gobice), ki se ukoreninijo na listji, kakor mah na stari slamnati strehi. Gljive prejedó listne žilice, da se živilni sok ne more več pretakati po listji. Tudi človek bi ne mogel več delati, ako bi mu kdo krvne žilice na rokah prerezal. Bolj je mokro leto, bolj in poprej škoduje peronospora. Letos je bilo treba že pred cvetom škropiti; lani je zaradi suše bilo čas še po cvetu. Kdor tega opravila prav ne ume ali ga zanikarnim viničarjem prepusti, ta ima navadno delo in stroške zastonj. V obče so ravno viničarji največji neprijatelji škropitve, ker se bojé za travo; toda vinograd naj ostane vinograd, ne pa travnik! Tudi prav pripraviti škropilne tvarine ne znajo vsi. Jeden vzame preveč bakrenega vitrijola, apna ali vode, drugi zopet premalo. Marsikdo škropi raji z azurinom, ki je pa slabši od bakrenega vitrijola ter se da tudi ponarediti. Azurin pač mnogo kramarjev in trgovcev zato bolj priporoča, ker ima pri njem več dobička. Velika napaka pri obdelovanji naših vinogradov je pozna vez. Viničarji se z delom že od pamtiveka ravnajo po nekaterih godovih. Do Jurjevega mora biti vinograd prvokrat okopan, do Jakobovega povezan itd. ne gledé na to, ali je bila rana ali pozna spomlad. Tako ravnanje je nespametno. Bolj je rana spomlad, tembolj rano morajo biti vinogradi okopani in povezani. Ob tleh, koder je vlažno, se strupena rosa najprej prikaže. Te vlage so povezane rozge izognejo. Pa še iz družega vzroka je rana vez vsega priporočila vredna. Solnce ima namreč tudi na vinsko trto tako moč, da se mladice in grozdice po njem obrača. Ako je to na nepovezani trti že precej odraslo in svoje solnčne lege privajeno, potem se nove lege po vezitvi le prav težko privadi, a mlado grozdje kaj rado ovne in se osiplje. Pozna, površna škropitev, v nepravem razmerji pomešana škropilna tvarina in pa pozna vez so najbolj krive slabih uspehov. Potem bolje so gorice obdelane,

manje jim dene strupena rosa. Kjer so vinogradi vsled te bolezni v poslednjih štirih letih (1887—1891) tako zelo oslabei, da so bolj kozji paši podobni, kakor čemu družemu, tam škropitev sama ne more čudežev delati; saj tudi slabotnega človeka bolezen bolj prevzame, kakor krepkega. Marsikateri vinčak se izgovarja, da nima časa škropiti; a tukaj čestokrat ne pomisli, da bi si s škropitvijo znabiti desetkrat toliko pridelal, kakor v tem času pri kakšnem drugem opravilu, ki se da vrh tega še odložiti. Kdor tedaj sploh noče škropiti, ta le sebi na škodo kljubuje. Pomagaj si sam in pomagal ti bo tudi Bog!

—pt—

**Sejmovi.** Dne 15. novembra na Vranskem in v Gomilici. Dne 16. novembra v Poličanah, v Središti in v Radgoni. Dne 17. novembra pri sv. Juriji v slov. gor., v Podsredi, na Ljubnem, v Rušah, na Gornji Polskavi in v Slov. Gradci.

## Dopisi.

**Iz Maribora.** (Cecilijino društvo.) Pevski zbor tega društva, ki šteje nad 60 pevk in pevcev, je na vseh svetnikov v naši stolnici pri pontifikalni maši zopet javno nastopil s svojimi muzikaličnimi umetvori. Pel je Wittovo „Missa in hon. s. Luciae“, Aiblingerjev „Jubilato Deo“, moteto „Deus ego amo“, „responzorije, introitus, graduale, ofertorij in komunijo koralno“. Kompozicijo Wittovo presojali so vže strokovnjaki in jo všteli med najsijajnejše in najkrasnejše kompozicije. Aiblingerjev „Jubilato“ kaj lepo in živo izraža in predočuje veselje nebeških trum, ki stopajo, zmagovalne pesmi prepevaje, pred obličje Najvišjega. Vse to pa je zbor tako lepo izraževal, da se nam je zdelo, kakor bi hotel sam posnemati one nebeške glasove. Predavanje pri petju nam je po vsem prav ugajalo. Čisto izgovarjanje besedi, točna intonacija, cecilijanski pianissimo, primeren crescendo in decrescendo, mogočen forte, natanko upazovanje oddihljejev, vzdrževanje končnih not, enakomerno prenehanje, petju primerno, gibčno spremljanje na orgljah, vse to priča, da je zbor že dobro izurjen, da mu bode prihodnje leto lahko stopiti v občnem zboru, kojega se bodo gotovo radi vdeležili prijatelji cerkvene glasbe tudi iz dežele, v javnost in pobijati s pesmijo predsodke, koje še nekateri imajo do pravega cerkvenega petja. — Kako pa sodi tukaj občinstvo o cerkvenem petji? Res je, da se nahajajo še med sicer olikanimi krogi osebe, kojim se kovca po egiptovskih loncih, vendar resnica je, koje ne more nikdo ovreči, da odkar se je začela preosnova pri petji, se prostori v stolnici po praznikih vedno bolj polnijo, osebe, kojih ni bilo po več let k slovesni službi božji, zdaj z ve-

seljem dohajajo. Tudi med pevci je navdušenje veliko, tem bolj, ker smejo ponosni biti na svojega za liturgično petje tolikanj vnetega društvenega pevovodja, ki pri preobilnem poslu v šoli in drugod zadnji trenotek prostega časa žrtvuje za blago idejo, koju je on sprožil. Daj Bog, da navdušenje za dobro stvar ne bi sčasoma, kakor se to žalibog pri večih kat. društvi opazuje, vsahnilo. Da pa delo ne bo polovičarsko, treba bo z reformo dalje prodirati in želeči je, da bi pravo petje v stolnici se razlegalo ne le pri pontifikalnih mešah, ampak vsako nedeljo, vsak dan. Vsakemu društvu, tako tudi temu treba pa je tudi materijalne pomoči, in od kod naj pričakuje kat. društvo pomoči, ako ne od čast. duhovščine? Zato prosimo č. gospode, ki so vže udje tega društva, naj blagovolijo še naprej ga podpirati, druge pa vabimo, naj mu pristopijo kot podpirajoči udi z 2 fl. letnine, da bo zamoglo v naši škofiji na novo vsajeno zrno obroditi lep sad v čast božjo in varuhinje našega društva sv. Cecilije. — Denarni znežki naj se blagovoljno pošiljajo predsedništvu društva v stolni farovž ali društvenemu denarničarju, kapelanu g. Čížeku v Magdalensko predmestje.

**Iz Braslovč.** (Slovo.) Uni teden ločil se je od nas, po večletnem blagoslovenem delovanju, visoko čislani Jakob Škoflek, nadučitelj Braslovški. Blagi gospod ostane nam vsem, posebno pa svojim učencem nepozabljiv, kajti bil je mož poštenjak, mož jako redke nadarjenosti, mož vrlega vzglednega značaja, od vseh brez izjeme ljubljen in spoštovan. Učenci njegovi ljubili so njega kot očeta; mi drugi pa kot pravega, ne hinavskega, ampak odkritosrčnega prijatelja, moža narodnega in krščanskega duha. Nepozabljivi gospod upeljal je pri nas pevsko društvo, izurjeval je naše mladeniče lepega poštenega slovenskega petja. S tem blažil je mlada srca, razširjeval omiko, in kot svetla luč na svečniku svetil je on v celi občini v blagor našega ljudstva. Ni se toraj čuditi, da je prosilo, ko se je slišalo, da bi menil biti blagi gospod prestavljen, vse ljudstvo, ves krajni šolski svet, celi občinski zastop na dotičnem mestu pismeno, naj še sme ostati naš obče ljubljene gospod nadučitelj pri nas, a bilo je zaman, prošnja od več, kakor 2000 občanov vrgla se je pod klop, in gospod nadučitelj moral je oditi. In zakaj? Ker je bil srčno ljubljen od ljudstva in je on zopet vse kot oče ljubil! Blagi gospod je odšel; otroci jokajo za svojim nadučiteljem, ljudstvo pa je nejevoljno, ker je zgubilo duhovitega prijatelja in svetovalca. Gospoda nadučitelja Jak.

Škofleka ne bomo pozabili nikdar. On ni si postavil spominka iz kamena ali bronu, postavil si je prelepi spominek v naših sreih. On je odtrgan od nas; rečem odtrgan, ker rad ni šel, in mi njega nismo hoteli odpustiti; ločijo nas hribi

in doline, ali ljubezen, ta pa se ne da raztrgati: ona veže nas še vedno skupaj in bode ostala v spominu od roda do roda. Sovražnikom gospoda nadučitelja pa, kateri so krivi, da je blagi izvrstni učitelj prestavljen, zakličemo v spomin pregovor: kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

J. K. Savinjski.

**Od sv. Jošta na Kozjaku.** (Odgovor.)

Dopisnik iz naše gorate župnije se v vašem čislanim listu hyali, da se je postavila mežnarija, gostilnica in faranom zavetje in prišteva k tej dobrodelni napravi neko dobrotnico, ali tega pa neče povedati, kdo je bil kriv, da se je prejšnja enaka okrepealnica faranom odvezla. Uboge reve niso nad dve leti na mrzlem vetru vživali nobenega zavetja. Všolane občine, vsled nesrečne kupčije silno poškodovane, so se morale gotovo po pravični poti stare koč in nad sedem orlov nič vrednega zemljiča za šolo po svoji dolžnosti iz usmiljenja do davkoplačilcev braniti. Od strani občine se je vedno priporočalo faranom, naj se koč in gostilnica nazaj proda in postavi posebej nova lesena učilnica, ali za 15 do 25 otroki za tridnevno učenje v tjednu še je ni potreba, ter je v prej navedeni sobi dosti prostora. Torej ne zavoljo potrebe kake učilnice, pač pa iz poželjivosti posestva in gostilnice hotel je dopisnik to edino kočuro za šolo in gostilnico rabiti. Ker je pa oboje skupaj seveda le veljalo do prve pritožbe blizo dve leti, potem se je pa morala kréma šoli umakniti. Farani torej niso potrebovali dobrotnice za stavljenje nove bajte; tisti bi bili s prvo zadovoljni, saj so jo pomagali bivšemu posestniku in krčmarju tako tudi ob svojem času staviti. — Pristavek uredništva: Po naših mislih v tej reči ni več treba besedi; kar je, to je in ne bode več drugače.

**Iz Središča.** (Naše razmere.) Pri nas se je vsako leto v začetku novembra pričelo tudi šolsko leto, ali letos se to ni moglo zgoditi, ker je še novo šolsko poslopje, komaj do konca oktobra dodelano, premalo suho, a starega pa čejo nekateri gospodje, da se predela v učiteljska stanovanja. Ne vemo pa, če gre to brez vsakega dovoljenja občin in nasproti okrajnega šolskega sveta sklepom. Ali se bojé ti gospodje, da bi še otroci preblizo cerkve prišli in se preveč katoliškega duha navzeli? Ljudstvo pa nikakor ni zadovoljno, da se trga šola od cerkve, kaj bo pač pri otrokih z obiskovanjem cerkve? Oddaljeni posestniki že tako ne morejo lahko svojih otrok o pravem času v šolo poslati, posebno ne v slabem vremenu, da ne zamudijo, kaj pa hočejo sedaj, ko še je skoraj četrte ure oddaljena od cerkve? Sedaj namreč bodo otroci morali iz zgornjega dela fare, ki ga je seveda več, mimo cerkve iti v šolo skoraj četrte ure, potem pa nazaj v cerkvo in s pet v šolo, kaj ne, to je po novi šegi? Sicer pa pravi nek sivi

mladič, ki nosi zvonec v krajnem šolskem svetu: Kmetiške občine nimajo nič govoriti in pa kmet molči pa plačaj. Iz tega pač vsaki lahko povzame, zakaj še smo mi že itak preveč stiskani kmetje in pa kmetiške občine na svetu? Mar ne ubogi trpini, po njegovih plemenitih mislih?

**Iz Slov. Gradca. (Svarilo)** Neki omirovljeni uradnik nadleguje premožne osebe v raznih okrajih, posebno pa velečastito duhovščino z beračijskimi dopisi, v katerih lažljivo opisuje, kako hudo da ga beda muči in se mu na ta način večkrat posreči, da podpore dobiva. Imenovani pa prejema, kakor vemo za gotovo, penzije mesečnih 42 fl., tedaj svoto, katera je za njegovo življenje več, kakor zadostna. Vrh tega vemo, da njegova žena biva z njim skup, ter ima hišo z enim nadstropjem, v kateri hiši stanovanje v najem oddaja, zraven tega pa tudi nekaj kosov zemljišča. Iz tega se naj posname, da je beda, katero on v svojih beračijskih dopisih opisuje, popolnoma izmišljena in da njegove izmišljotine omirovljenemu uradniku slabo pristojajo.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Da se jeziček na državni vagi nagiblje na levo, to se kaže najbolj v avstrijski delegaciji; kajti v njej je že večina nemško-liberalne gospôde ter je knez Schönburg ji predsednik in dr. pl. Plener je isto tako predsednik v proračunskem odboru. Za potrebe skupne države terja se letos blizo za 4 milj. več, kakor lani, v celem pa se terja čez 39 milj. Lepi denarji! — Da naša tiskovna postava ni Bog zna, kaj vredna, o tem ni dvoma, ali da jo v sedanjem državnem zboru vzboljšajo, vsaj za toliko, da bode v resnici bolja, kakor je doslej, na to ne damo veliko. — Govori se, da se snide štajarski deželni zbor in torej tudi drugi, nekaj dni pred božičem, naj odobrijo deželne proračune, vse druge stvari, ki gredo v področje dež. zborov, odložijo pa se neki na pozneje, na novo leto, ko bode več časa za sklepanje. — Slov. državni poslanci so vprašali grofa Taaffe, je-li mu znano, da se prepoveduje na Koroškem podružnicam sv. Cirila in Metoda obhajati občne zборе, da-si imajo za to pravico po svojih pravilih, katera jim je svoje dni vlada potrdila. Svet se vpraša, kaj da bode kje minister odgovoril na to. — Nemški liberalci so znašli pripomoček za to, da vničijo posojilnice slovenske in sicer je taka zveza koroških posojilnic; se ve, da bi njej bili Nemci na čelu in od tod potlej ni več dolga pot do vničenja slov. posojilnic. — Na Kranjskem je 822 živinčet okuženih na gobcih in parkljih, in to na 295 kmetijah. Ni še torej pričakovati ondi kmalu živinskih sejmov.

— Dež. poslanec za mesta in trge na Notranjskem je do konca te dobe g. J. Lenarčič; „narodna napredna stranka“ šteje ga med svoje, pa je menda nihče ne zavida zavoljo njega, kajti če ga sodimo po tem, kakor se je ponujal svojim volilcem, tiči v njem nekaj političnega veteranjaka. — Iz Gorice se poroča, da so tamošnji Lahi drzni ter slej kakor prej pisano gledajo na slov. kmeta. Žal, da je med Lahi tudi veliko rojenih Slovencev, tedaj lahonov. — Po Primorji, izlasti pa po tržaški okolici klatijo se razni agentje, ki ponujajo ljudem raznotero blago pa jim obetajo, da jim ga ne bode treba na enkrat, ampak polagoma in v malih zneskih plačevati. Blago pa je slabo in tudi plačilo se terja večkrat potem vse ob enem kratu. Agent je pač agent in tem huji, če je krivonos. — Zoper volitev dr. Mat. Laginja pritožuje se laška gospoda z Istre pri visoki vladi na Dunaji in tudi v drž. zboru. No upamo, da zastoj. — Prihodnji teden snide se hrvaški sabor ali dež. zbor v Zagrebu, ali veliko veljave nima ta sabor, ker rad pleše, kakor mu ban Khuen-Héderváry, oziroma ogerska vlada piska. — Nova nadškofa, Vassary za Ostrogonsko, Czászka za Koločansko škofijo prisežeta v ponedeljek v Budimpešti na ustavo vprico svitlega cesarja. Ostrogonski nadškof pa bode v letu večkrat in dalje časa v Budimpešti, vselej kedar je ondi svitli cesar in kedar zbora državni zbor. Tako boče ogerska vlada.

**Vunanje države.** Prav lahko se izgodi, da se sv. oče Leon XIII., ali če oni ne, vsaj njih naslednik preseli iz Rima v kako drugo mesto. Če kedar na to pride, bode to velika nesreča za večno mesto; z ozirom na koristi sv. katoliške cerkve pa upamo, da tega ne bode treba. — Na „mirovnem shodu“ v Rimu je prišlo skorej do pretefov med gospôdo, ki se ga je vdeležila in taka gospôda bi potlej naj odpravila vojske? — Predsednik italijanske vlade, pl. Rudini je v Milanu zatrjeval, da se drži njegova vlada trdno vseh postav, ki so sedaj v veljavi in pa zvezi z Avstrijo in Nemčijo, kajti le-te je treba, ako se naj vzdrži mir v Evropi. Da je njemu s tem resnica, to je že mogoče, toda kako hoče framonom zavezati grabljive roke in zamašiti nesramna usta? — Možje francoske republike so se zopet spravili ter ima vsled tega sedanje ministerstvo zopet mir pred radikali, ali pa za dolgo? Ni verjetno, kajti francosko ljudstvo želi si spremembe, bodi že potlej taka ali drugačnja. — V mestu Lille so volili v drž. zbor prekucna Lafarque in pride na ravnost iz ječe sedaj v drž. zbor. To so ti pač čudne razmere, kjer je to mogoče! — Pri angleškem ministerstvu ima veliko besedo lord Salisbury in on zatrjuje, da „sedaj ni najmanjšega oblačka na političnem obzorji, ki bi bil nevaren miru v Evropi“. Po